

Raadsvoorstel

Opsteller

Berkheij, Anne

Vergadering van

7 september 2021

Kenmerk

Z/21/025043 / D/21/033269

Portefeuillehouder

Tymon de Weger

Portefeuille

Energietransitie

Onderwerp

Regionale Energie Strategie (RES 1.0) van de RES U16 - Woerden

Samenvatting

Binnen de RES U16 is een energiestrategie ontwikkeld die heeft geleid tot de Regionale Energie Strategie (RES 1.0). In de RES 1.0 staat beschreven hoe de overheden de regionale energievoorziening voor elektriciteit gaan verduurzamen en hoe er voor de verduurzaming van de warmtevoorziening zal worden samengewerkt. In het voorliggend voorstel is beschreven welke bijdrage de gemeente Woerden levert aan de RES 1.0 en wordt gevraagd RES 1.0 vast te stellen.

Gevraagd besluit

1. De bijdrage aan de RES U16 en de uitvoering van de RES 1.0 voor het onderdeel elektriciteit (voor de gemeente Woerden) te laten plaatsvinden overeenkomstig de vastgestelde uitgangspunten opgenomen in het raadsbesluit over het Afwegingskader grootschalige duurzame energie ([D/21/022924](#)).
  2. De Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 vast te stellen, inclusief de bijlagen 1,4,5,6,7,8 en 12, en het college op te dragen hier uitvoering aan te geven in regionaal verband.
-

Inleiding

In 2019 heeft de raad ingestemd met de 'Startnotitie RES U16' ([19R.00618](#)) en bekrachtigde de raad daarmee de samenwerking binnen de RES U16. In 2020 stelde de raad de 'Ontwerp van de Regionale Energie Strategie met conceptbod' ([20R.0315](#)) vast. Bij de vaststelling heeft de raad besloten dat het afwegingskader grootschalige duurzame energie leidend is voor de bijdrage aan RES 1.0. In juni 2021 is RES 1.0 beschikbaar gekomen en ter kennisname aan uw raad toegezonden (raadsinformatiebrief [D/21/021852](#)). Op 15 juli 2021 heeft de raad een besluit genomen over het Afwegingskader grootschalige duurzame energie ([D/21/022924](#)). Dit besluit is integraal betrokken bij het voorliggend raadsvoorstel dat gaat over de bijdrage aan de RES U16 voor het onderdeel elektriciteit, de uitvoering daarvan in het kader van de RES 1.0 en over vaststelling van de RES 1.0.

Participatieproces

De lokale participatie over elektriciteit in de RES 1.0 is vormgegeven via een uitgebreid participatieproces van het Afwegingskader grootschalige energie. Inbreng is ontvangen van inwoners en andere belanghebbenden zoals wijk- en dorpsplatforms, de energiecoöperatie Woerden Energie, Landbouworganisatie LTO, landschapsorganisaties stichting Hugo Kotestein, Landgoed Linschoten, stichting Het Groene Hart en stichting De Groene Buffer. Daarnaast is inbreng en advies verwerkt van buurgemeenten, hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, provincie Utrecht, netwerkbeheerder

Stedin, in- en externe ruimtelijke adviseurs, de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed, projectontwikkelaars op het gebied van zon en wind, kennisorganisaties voor financiële en lokale participatie in duurzame energie en NMU, en de GGD en ODRU betreffende veiligheid en gezondheid. Regionaal zijn er zowel regionale bijeenkomsten als kleinere tafelgesprekken geweest met regionale stakeholders. Ook zijn een-op-een gesprekken gevoerd met enkele organisaties uit het maatschappelijk veld met een belang in natuur, milieu, ruimtegebruik, landbouw en energie. Ten aanzien van warmte is in warmteateliers gesproken met energiecoöperaties en regionale stakeholders. De resultaten uit de lokale en regionale participatie zijn betrokken bij de totstandkoming van de RES 1.0.

Wat willen we bereiken

In het nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van de CO₂ uitstoot met als doel om de uitstoot in 2030 met 49% te hebben teruggebracht ten opzichte van 1990. Onderdeel van de afspraken uit het Klimaatakkoord is dat we het gebruik van fossiele brandstoffen beperken. De 30 energieregio's in Nederland geven via de RES invulling aan een deel van deze opgave.

Wat gaan we daarvoor doen

In het voorliggende RES 1.0 legt de regio U16 de afspraken vast op het gebied van elektriciteit en warmte. Deze vormen de basis voor een duurzamere regio en daarmee levert de regio U16 een bijdrage aan de grote landelijke opgave van het nationaal Klimaatakkoord.

Argumenten

1.1. De bijdrage van de gemeente Woerden aan RES 1.0 volgt uit het eigen Afwegingskader.

De bijdrage, de zoekgebieden en de voorwaarden waaronder zonnevelden en windturbines mogelijk gemaakt kunnen worden komen voort uit besluiten van de raad over het afwegingskader. In de raadsvergadering van 15 juli 2021 heeft de raad de volgende besluiten genomen ([D/21/022924](#)):

1. De opgave voor de gemeente Woerden tot 2030 vast te stellen, te weten een bandbreedte van 118 – 138 GWh, opgebouwd uit 42-50 GWh kleinschalige opwek en 76 - 88 GWh grootschalige opwek waarbij de voorkeur uitgaat naar zoveel mogelijk kleinschalige opwek;
2. Dat gemeente Woerden samen met de omliggende gemeenten (waaronder die in de Lopikerwaard) locaties en bijdrage in de regionale energiestrategie U16 onderling afstemt, maar dat er géén sprake is van een gezamenlijk bod.
3. Dat de gemeente Woerden kiest voor een verhouding tussen grootschalige opwek van 50% zon -en 50% windenergie;
4. Dat de indeling van de zoekgebieden in de gemeente Woerden de volgende categorieën zijn:
  - a. Uitgesloten zoekgebieden;
  - b. Zoekgebieden die meer onderzoek vergen voor de opgave na 2030;
  - c. Direct open te stellen zoekgebieden voor initiatieven;
  - d. Zoekgebieden die meer onderzoek vergen voor opgave 2030;
  - e. Gebieden die in beeld zijn voor grootschalig wind voor opgave 2030;
5. De fasering van zoekgebieden, zoals vastgelegd in hoofdstuk 2.4 van het Afwegingskader, is als volgt:
  - a. Uitgesloten gebieden:
    - i. Zon: kernranden en weidevogelkerngebieden;
    - ii. Wind: kernranden, weidevogelkerngebieden en overig open landschap.
  - b. Gebieden voor opgave die mogelijk volgt in de periode na 2030:
    - i. Zon: N212 Ir. Enschedeweg, overig open landschap.
    - ii. Wind: N212 Ir. Enschedeweg
  - c. Direct starten:
    - i. Zon: zon op dak in gebouwd gebied (zone G) en lintbebouwing (J), kleinschalige zonnevelden bij boerenerven, grootschalig zon langs snelweg (zone H23) en spoorweg (zone F).
    - ii. Wind: kleine windmolens bij boerenerven.
  - d. Starten van gebiedsproces voor grootschalig zon in A12 Reijerscop (gebied J) en starten van een gebiedsproces voor grootschalig zon in A12 Barwoutswaarder (gebied D).
  - e. Een tussenstap te nemen voor de afweging van een definitieve locatiekeuze voor wind, voorafgaand aan het starten van eventuele gebiedsprocessen.
    - i. Grootschalig wind in A12 Barwoutswaarder (gebied D) en Polder Reijerscop (gebied J)
9. Dat de gemeente Woerden de zoekgebieden tot 2030 (categorie d. en e. van besluitpunt 5) inbrengt bij de Regionale Energie Strategie U16 ten behoeve van RES 1.0.
11. Over het starten van gebiedsprocessen ten behoeve van grootschalig wind in Barwoutswaarder (gebied D) en Polder

Reijerscop (gebied J) uiterlijk tweede helft 2022 een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen. Dit voorstel is het resultaat van de tussenstap te nemen voor definitieve locatiekeuze zoals beschreven in besluitpunt 5.5.

2.1 De bijlagen 1,4,5,6,7,8 en 12 zijn onlosmakelijk verbonden met de RES 1.0

Deze bijlagen zijn onlosmakelijk verbonden met de RES 1.0 en zijn daarom onderdeel van de besluitvorming. Zij zijn een onderbouwing van, verdieping op of geven richting aan het vervolg op de RES 1.0. Deze bijlagen gaan over de lokale zoekprocessen, de verdieping op warmtebronnen en energiebesparing, de samenwerking op de regionale warmtethema's, de opstap naar een afwegingskader en een gespreksleidraad over de verdeling van bovengemeentelijke warmtebronnen en de thematische agenda Elektriciteit en Warmte. De overige bijlagen (2, 3, 9, 10,11,13, 14 en 15) bevatten extra achtergrondinformatie. Deze bijlagen gaan over een onderzoek naar zon op dak, het dakoppervlak en de netcapaciteit voor zon op dak, de netimpactanalyse, de PBL analyse en monitor, infographics van de participatie binnen de U16, een quickscan over legekosten, het rapport energielandschappen en het advies van de bestuurlijke verkenner.

2.2 De RES 1.0 is volgens de eerder vastgestelde kaders van en besluitvorming over de startnotitie RES U16 en de ontwerp-RES uitgewerkt.

De RES 1.0 is de uitwerking van eerder door de raad genomen besluiten ([19R.00618](#) en [20R.0315](#)) en is opgesteld binnen de daarin gegeven kaders, waarbij het raadsbesluit over het Afwegingskader grootschalige duurzame energie ([D/21/022924](#)) de bijdrage is aan en de voorwaarden vormen voor de uitvoering van de RES 1.0.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

2.1 De RES 1.0 is een momentopname

De tijdsperiode van de energietransitie is groot. De RES 1.0 is daarom een momentopname van waar alle deelnemende overheden nu staan met betrekking tot zon en wind. De RES 1.0 biedt het kader om in U16 verband gezamenlijk verder te werken aan deze opgave. Veel zoekgebieden uit de RES 1.0 worden de komende tijd verder uitgewerkt. De voortgang van de projecten wordt gemonitord en indien nodig tussentijds bijgestuurd.

2.2 De realisatie van de RES 1.0 is afhankelijk van diverse randvoorwaarden

Voor een succesvolle realisatie van de RES 1.0 zijn we afhankelijk van diverse randvoorwaarden. De rijksoverheid moet de energietransitie beleidsmatig en financieel mogelijk maken en stimuleren. Denk aan subsidies voor duurzame elektriciteit maar ook financiering van de RES-deelnemers om invulling te geven aan de RES-taken. Bovendien leven er maatschappelijk zorgen over de energietransitie, de impact op de leefomgeving (zoals veiligheid, gezondheid en biodiversiteit) en betaalbaarheid voor inwoners. Deze afhankelijkheden zijn benoemd in de RES 1.0.

2.3 Het regionale bod van 1,8 TWh is haalbaar maar er zijn nog wel knelpunten in het elektriciteitsnetwerk

Netbeheerder Stedin heeft de in maart 2021 aangeleverde zoekgebieden getoetst aan de elektriciteitsinfrastructuur en vastgesteld welke netinvesteringen waar en wanneer nodig zijn om de RES-opgave te kunnen realiseren. In de netimpact rapportage zijn 19 'knelpunten' benoemd waar netinvesteringen nodig zijn om de opgegeven opwekvermogens aan te kunnen sluiten. De stations Oudenrijn (hoogspanning en tussenspanning) en Breukelen-Kortrijk (hoogspanning) vormen hiervan de belangrijkste. Om de benodigde investeringen te doen heeft Stedin meer zekerheid nodig van gemeenten over de concreetheid en zekerheid van de plannen/zoekgebieden. Aanvullend daarop heeft Stedin geconstateerd dat de verhouding zon/wind uit balans is voor een effectief netwerk, wat kan leiden tot hogere kosten. Om die reden blijven de regio U16 en gemeente Woerden constant in gesprek met Stedin om deze en andere knelpunten op te lossen.

2.4 Mogelijke aanvullende regionale opgave

In de RES 1.0 is geen rekening gehouden met een eventuele aanvullende regionale opgave. Deze aanvullende opgave kan voortkomen uit:

1. Het niet halen van de nationaal afgesproken 35 TWh;
2. Extra opgave vanuit de sector industrie;
3. Het verhogen Europese reductie doelstelling naar 55%;

Het bovenstaande kan er toe leiden dat de regio U16 een aanvullende opgave krijgt en meer zou moeten realiseren dan 1,8 TWh. Het Afwegingskader grootschalige duurzame energie is daarbij leidend.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Als gevolg van de Strategische Heroriëntatie zijn er in 2022 en volgende jaren vooralsnog onvoldoende financiële middelen beschikbaar in de begroting om uitvoering te kunnen geven aan RES 1.0. Het ligt in de verwachting dat het Rijk

met een vergoeding van de proceskosten gaat komen voor de uitvoering van de gemeentelijke taken uit het Klimaatakkoord. Het nieuwe kabinet moet hier uitsluitsel over geven. Bij de ontwikkeling van een regionaal uitvoeringsplan door de RES U16, dat aan het college wordt toegestuurd, wordt daarom gewerkt met scenario's met daarin verschillende hoogtes van de rijksbijdrage. De uiteindelijke keuze in het uitvoeringsplan wordt voor Woerden bepaald door het budget voor de energietransitie. De raad wordt geïnformeerd over het uitvoeringsplan.

Communicatie

De communicatie van de RES 1.0 loopt via de lokale processen van het Afwegingskader en de Warmtevisie.

Vervolgproces

De door de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen vastgestelde RES 1.0 wordt op 15 oktober 2021 aan het Nationaal Programma RES verstuurd. Na de vaststelling van de RES 1.0 zijn er verschillende ijkmomenten afgesproken. Op deze momenten wordt in regionaal verband gemonitord of de gezamenlijke realisatie op koers ligt. Daarnaast zijn er momenten waarop we aanvullende ambities en doelen gaan formuleren voor de periode tot 2050. Doelen voor de periode na 2030 moeten worden vastgelegd en onderbouwd in één van de volgende RES-versies.

- Iedere twee jaar wordt de RES geactualiseerd. Over de geactualiseerde versie wordt een besluit genomen in de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen, zodat de RES en de uitvoering ervan altijd een democratische basis heeft.
- In 2022 gaan de deelnemende overheden de RES 1.0 omzetten in ruimtelijk beleid, voor zover dat nodig is om de bijdrage van 1,8 TWh aan de landelijke doelstelling voor duurzame elektriciteit in 2030 te realiseren.
- In 2025 zullen de ruimtelijke procedures voor zonnevelden en windmolens worden afgerond, voor zover die nodig zijn om de bijdrage van 1,8 TWh in 2030 te realiseren.
- In 2030 zal de realisatie van 1,8 TWh volgens planning gerealiseerd zijn.

Bevoegdheid raad

Artikel 147 tweede lid, gelezen in verband en samenhang met artikel 108, eerste lid, van de Gemeentewet.

Bijlagen

1. Bijlage "RES 1.0 U16" onder referentienummer: D/21/023752
  2. Bijlage "33921_1(raadbesluit)" onder referentienummer: D/21/033921
-